

Literāri radošais žurnāls

LITERĀRĀ AUSS

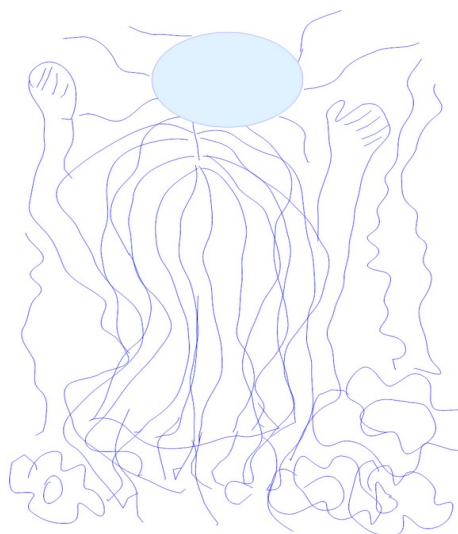
2024

jūnijs

SATURS

Ievadraksts	2. lpp
Vasaras dzejnieks. Jūnijs	3. lpp
Edīte Vartone. Vasara. Novele - tulkojums	4. lpp
Ketijas klauni. Imalda Vuda. Mūsdienu pasaka	12. lpp
Žurnāla radošā rubrika "LASĪTĀJS AR LITERĀRO AUSI"	17.lpp
Vasaras Saulgrieži indiāņu kultūrās	18. lpp
Leģenda par trīs māsām. Johannes Karls Musaus	20. lpp
Nakts taksometrs. Imalda Vuda.....	22. lpp
Silvers. Imalda Vuda.....	26. lpp

Ievadraksts

Aiz kalniņa Saule ausa līgo, līgo!

Jāņu dienu svētīdama līgo!

Saule vilka zelta kleitu līgo, līgo!

Vasar`svidu saņemdamā līgo!

(Imalda Vuda)

Klāt Vasaras Saulgrieži- Līgonakts, kad gaisā tvan ziedu un ugunscura smarža, viss ir dzīvs un neparasts, jo arī naktī neiestājas nakts- skan dziesmas, plīvo brunči dejojot, viss tīts noslēpumainības un romantikas miglā. Lai nu kā tas arī nebūtu, vasara ir pašā plaukumā un jūlijā sasniegusi savu kulmināciju, tā tieksies uz rudens pusi. Bet pašlaik viss vēl ir pilnā skaistumā- ar Jāņu rīta rasu izmazgājuši negulēto nakts miegu no acīm, ieraugam vasaras zelta sauli uzlēcam un Litausi zaļā pļavā sēžam. Tas šomēnes “atvilcis” jaunus piedzīvojumus un radošu noskaņojumu.

Mazliet tam ausis nošļukušas, jo Silveru drīz vien nesatiks, bet, būdams radošs un optimistisks, tas sola jaunas tikšanās. Arī Gints devies savās gaitās...

Turpinot lasīt “Literāro Ausi”, nonāksiet daudzās noslēpumainās, neparastās vietās un iepazīsities ar drošsirdīgiem, labsirdīgiem un arī ne tik pievilcīgiem varoņiem.

Lai radošs noskaņojums un skaista vasara!

Jūsu Imalda Vuda

VASARAS DZEJNIEKS

JŪNIJS

Jūnijs reiba pats savā skaistumā, talantā un iedvesmā, sēdēdams jūras malā un aprakstīdams sev apkārt notiekošo. Vārdi plūda paši no sevis un rindojās saules sakarsētajās smiltīs, gaiss neticami viegls virvoja viņam apkārt. Tad Jūnijs piecēlās un viegli pacēlies gaisā, kā silts dienvēdis, lidoja pāri ziedošajām pļavām. Puķes

pacēla pretīm savas galviņas un mīlestības pilnām acīm nolūkojās viņā-.gan dzeltenās purenes, gan zilās rudzpuķes, pīpenes un dzegužkurpītes, visas mīlēja un apbrīnoja Jūnija talantu un maigo dabu. Viņš lidoja uz pilsētu, kur māju pagalmos dega baltas kastaņu sveces un ceriņu lokainajos matos pinās Jūnija pirksti. Tur atskanēja bezbēdīgi bērnu smiekli un čalas un saulē uz mājas kāpnēm laiski izlaidies gulēja runcis. Lidodams pāri, Jūnijs pārlaida draisku saules staru un atgriezies jūras malā, uzrakstīja mīlas rindas Saules Meitai, kura zināja, ka tik maigi, maigi glāstīt spēj tikai kvēlais jūnijvējš.

/ No cikla "Gadalaiku Miniātūras"/

Edīte Vartone

Vasara

Novele

(no angļu valodas tulkojusi Imalda Vuda)

1.

Jauna sieviete, kuras vārds bija Haritija, iznāca no advokāta Rojala mājas Ziemeļdormeras ielas galā un palika stāvēt uz mājas sliekšņa.

Tas bija jūnija pēcpusdienas sākums. Vasarīgi caurspīdīgajās debesīs virs ciema jumtiem, ganībām un lapeglēm, kas to ieskāva, izlija sudrabainas saules lietus. Neliela vēja nesti, virs kalniem dzenājās apaļi, balti mākoņi, veidojot ēnas pāri laukiem un zālaino ceļu, kas, šķērsoja Ziemeļdormeru, no kā arī iegūts šīs ielas nosaukums. Šī vieta atradās samērā augstā un atklātā vietā, tādēļ tai trūka citu, vairāk aizsargāto, Jaunanglijas ciematu bagātīgās nokrāsas- sēru vītoli ap tuvējo dīķi un Norvēģijas egles vārtu priekšā meta gandrīz vienīgo ceļmalas ēnu starp advokāta

māju un vietu, kur ciema otrā galā ceļš pacēlās virs baznīcas un melno, ar suņaburkšķiem noaugušo sienu, kas norobežoja šo vietu no kapsētas.

Nelielais jūnija vējš, kas plosījās pa ielu, sašūpoja egļu dūšīgos zarus un, pakēris tikko zem tiem garāmbraucošā jaunekļa salmu cepuri, ripināja to pāri ceļam, tieši uz dīķi.

Tagad, kad viņš skrēja tai nopakaļ, baidoties, ka vējš aiznesīs cepuri pavisam, uz sliekšņa stāvošā sieviete pamanīja, ka viņš ir svešinieks, kurš valkā pilsētnieka drēbes un ka viņš smejas, plati atvērtu muti, kurā vīdēja balti, veselīgi zobī, kā tikai jaunie un bezrūpīgie smejas par šādām nelaimēm.

Piepeši viņas sirds sarāvās un šī saraušanās, ieraugot brīvu un bezrūpīgu cilvēku smejam par savu likstu ar cepuri, kuru tas, šķiet, uztvēra kā pašu par sevi pieņemamu,

lika viņai atgriezties mājā un izlikties, ka meklē atslēgu, la gan labi zināja, ka ir ielikusi to kabatā. Koridorā pie ejas sienas karājās šaurs, zaļgans spogulis ar zeltītu ērgli virs tā, un Haritija kritiski paskatījās uz savu atspulgu, jau tūkstošo reizi vēlēdamās, lai arī viņai būtu tādas zilas acis kā Annabelai Balhai- tai meitenei, kas dažreiz ieradās no Springfīldas, lai pavadītu nedēļu kopā ar veco Miss Hatčardu. Viņa piekārtāja saules apdegušo cepuri pār savu mazo, melnīgsnējo seju, un atkal izgāja saulē.

"Kā es visu ienīstu!" Haritija murmināja.

Tagad jauneklis bija izgājis cauri vārtiem un viņi nu bija ielas vienā pusē. Patiesībā, Ziemeļdormera bija diezgan klusa vieta un šajā jūnija pēcpusdienā, pulkstens trijos, visi tie nedaudzie darbspējīgie vīrieši, kuri vēl šeit dzīvoja, bija projām laukos vai mežā un sievietes iekšā telpās, nodarbojoties ar tiem vienmuļajiem sadzīves pienākumiem, kādi nu tām bija uzlikti, tādēļ viņi ar svešinieku bija divi vien uz šīs ielas. Haritija sāka iet tam līdzi, šūpojot uz pirksta atslēgu un skatoties uz viņu ar ieinteresētību, ko radīja svešinieka klātbūtne pazīstamā vietā. Interesanti, viņa pie sevis nodomāja, vai arī Ziemeļdormerā cilvēki līdzinās cilvēkiem no citām pasaules daļām? Viņa šeit dzīvoja kopš piecu gadu vecuma un jau sen bija domājusi, ka tā

ir vienīgā un galvenā vieta uz pasaules, kur ir šāds ciemats, kur norisinās notikumi, bet apmēram pirms gada misters Milss, jaunais Hepburnas garīdznieks, kurš katru otro svētdienu — kad ceļi netika uzarti— brauca uz šejieni, lai, noturētu dievkalpojumu Ziemeļdormeras baznīcā, bija ierosinājis aizvest jauniešus uz Nātrtonu, lai tie noklausītos ilustrētu lekciju par Svēto zemi. Tā nu kāds ducis jaunu cilvēku, no Ziemeļdormeras, iesēdušies vagonā, pārbrauca pāri kalniem uz Hepburnu, lai pēctam vilciens aizvestu tos uz Nātrtonu.

Toreiz Haritija pirmo un vienīgo reizi bija ceļojusi pa dzelzceļu, ieskatījusies trauku veikalā, kurā tirgoja stikla šķīvjus, nogaršojusi kakao riekstu pīrāgu, sēdējusi teātrī un klausījies, kā kāds kungs pirms izrādes runā viņai nesaprotamas lietas, kuras

Haritijai labāk būtu paticis skatīties, ja vien viņa paskaidrojumi nebūtu traucējuši viņai tos saprast. Šī pirmreizējā pieredze viņai bija parādījusi, cik Ziemeļdormera ir maza vieta, un viņā radās slāpes pēc jaunām zināšanām, kuras viņa kā ciema bibliotekāre iepriekš nebija spējusi remdēt, pat lasot grāmatas. Mēnesi vai divus Haritija drudzaini iegrima Hatčarda memoriālās bibliotēkas putekļainajos sējumos, tad Nātrtonas iespaids sāka izgaist, un viņai bija vieglāk pieņemt Ziemeļdormeru tādu, kāda tā ir, nekā turpināt lasīt.

Tagad svešinieka klātbūtne vēlreiz bija atdzīvinājusi atmiņas par Nātrtonu, un Ziemeļdormera saruka līdz tā īstajam izmēram. Ar acu skatienu izmērot attālumu, sākot no advokāta Rojala izbalējušās sarkanās mājas vienā galā, līdz baltajai baznīcai otrā, viņa saprata, cik patiesībā šī vieta ir maza. Tur nu tas gulēja- vietējo laikapstākļu skarts, saules apdedzināts- kalnu ciemats, pamests no vīriešiem, atdalīts no dzelzceļa, ratiņiem, telegrāfa un visa pārējā, kas saista dzīvi ar mūsdienām kopumā. Tajā nebija ne veikalu, ne teātru, ne lekciju, ne biznesa iespēju, tikai baznīca, kas tika atvērta katru otro svētdienu, ja ceļu stāvoklis to atļāva, un bibliotēka, kurai divdesmit gadus nebija nopirkta jaunas grāmatas, un vecās netraucēti gulēja mitros plauktos. Tomēr viņai vienmēr bija teikts, ka to jāuzskata par privilēģiju, ka nonākusi tieši Ziemeļdormerā. Haritija zināja, ka, salīdzinot ar vietu, no kuras viņa bija cēlusies,

Ziemeļdormera pārstāvēja visas izsmalcinātākās civilizācijas priekšrocības. Visi ciema iedzīvotāji viņai to bija teikuši jau kopš bērnības, kad viņa bija šurp atvesta. Pat vecā Hatčardas jaunkundze kādā briesmīgā dzīves reizē viņai bija teikusi:

"Mans bērns, tu nekad nedrīksti pārstāt atcerēties, ka tas bija misters Rojals, kurš tevi atveda no Kalna." Patiesi, viņa bija "atrauta no Kalna"- no rētainās klints, kas pacēla savu svelmaino sienu virs Ērgļu grēdas mazākajām nogāzēm, radot drūmu noskaņu šajā vientuļajā ielejā. Kalns atradās krietnu piecpadsmit jūdžu attālumā, bet tas tik pēkšņi pacēlās pāri zemākajiem pakalniem, ka šķita, tas gandrīz met savu ēnu pār Ziemeļdormeru. Un tas bija kā liels magnēts, kas zīmēja mākoņus un izkaisīja tos

vējā pa visu ieleju. Ja kādreiz, vistīrākajās vasaras debesīs, pār Ziemeļdormeru nolaidās kāds miglas pavediens, tas slīdēja debesīs pāri kalnam, kā kuģis, kurš dreifē pa viļņiem, tad kādā brīdī palika karājamies starp klintīm, kur tika saplēsts un sadalīts daudz sīkos mākoņos, kuri ar nakts lietu noskaloja ciematu.

Neko daudz vairāk viņa par Kalnu nezināja, vien to, ka tā ir slikta vieta un juta kaunu, ka no turienes ir nākusi, tomēr, lai kāds liktenis arī viņu nepiemeklētu

Ziemeļdormerā, Haritijai vajadzēja, kā reiz viņai atgādināja Hatčardas jaunkundze, atcerēties, ka viņa ir atvesta no turienes, un klusējot būt pateicīgai. Viņa centās kā parasti būt pateicīga, bet skats, kā jauneklis iegriezās pie Mis Hatčardas vārtiem, bija atnesis atpakaļ vīziju par Nātrtonas mirdzošajām ielām, un viņa juta kaunu par savu veco saules cepuri, un jutās slima no Ziemeļdormeras, un savā greizsirdībā viņa zināja, ka Annabelas Balhai, no Springfildas, zilās acis ir slavenākas pat par Nātrtonu.

"Kā es visu ienīstu!" viņa vēlreiz noteica.

Nonākusi ielas vidū, viņa apstājās pie vārtiem. Haritija tos atvēra un pa ķieģeļu taku gāja uz dīvainu, mazu ķieģeļu celtni ar baltām koka kolonnām, kas balstīja plāksni, uz kuras bija rakstīts aptraipītiem zelta burtiem: "Honorija Hatčarda memoriālā bibliotēka, 1832."

Honorijs Hatčards bija vecās mis Hatčardas tēvocis. Savas dzīves laikā viņam, acīmredzot, bija patikusi pieticīga slava, tādēļ šajā deviņpadsmitā gadsimta pirmajos

gados veidotajā marmora plāksnē pie bibliotēkas, tās retie apmeklētāji varēja izlasīt, ka viņš bijis literāri apdāvināts, uzrakstījis rakstu sēriju ar nosaukumu "Ērgļu grēdas vientuļnieks", bijis pazīstams ar Vašingtonu Irvingu un Ficu-Grīnu Halleku un miris Itālijā no drudža. Tā arī bija vienīgā Ziemeļdormeras saikne ar literatūru. Katru otrdienas un ceturtdienas pēcpusdienu sēžot pie sava rakstāmgalda un lūkodamās uz mirušā autora laika zoba saēsto tērauda gravējumu, kurš bija redzams no loga, Haritija domāja, vai viņš savā kapā nejūtas mazāk miris nekā savā bibliotēkā. Iegājusi bibliotēkā, viņa noņēma cepuri, pakarināja to uz Minervas ģipša krūšutēla, atvēra slēģus un izliecās pa logu, lai redzētu, vai bezdelīgas ligzdā virs viena no logiem nav izdējušas olu, visbeidzot, apsēdusies pie rakstāmgalda, paņēma kokvilnas mežģīņu rulli un tērauda tamborēšanas āķi. Tiesa, Haritija nebija prasmīga rokdarbniece un bija vajadzīgas daudzas nedēļas, lai izgatavotu šauru mežģīņu gabalu, kuru bija nolēmusi likt uz savas vasaras blūzes, tādas pašas mežģīnes, kā Allijai Havesai, nabadzīgākajai meitenei ciematā, kuru viņa bija redzējusi baznīcā rotājušos ar apskaužāmām, caurspīdīgām mežģīnēm, kuras bija piestiprinātas viņas tērpiem. Tādēļ viņa atritināja mežģīnes, uzmeta tamboradatai cilpas un uzsāka darbu, centībā sarauktām uzacīm.

Pēkšņi durvis atvērās un, pirms vēl pacēlusi acis, viņa jau zināja, ka jauneklis, kuru bija redzējusi nākam pa Hatčarda vārtiem, ir ienācis bibliotēkā.

Nepametis uz viņas pusi pat ne skatienu, viņš lēnām sāka iet pa garo, velvei līdzīgo istabu, rokas turēdams aiz muguras, tuvredzīgās acis lūkojās augšup un lejup pa nodzeltējušajām grāmatu muguriņām. Visbeidzot, viņš piegāja pie rakstāmgalda un nostājās viņas priekšā.

"Vai jums ir kāršu katalogs?" viņš jautāja patīkamā balsī un šis dīvainais jautājums lika Haritijai pacelt skatienu.

"Ko?"

"Kāpēc, jūs zināt..." viņš attrauca, un viņa saprata, ka atšķirībā no viņas, viņš redz viņu pirmo reizi, un ar savu tuvredzīgo skatienu, acīmredzot, uztver kā daļu no šīs bibliotēkas mēbelēm.

Arī tas, ka, tiklīdz viņu skatieni bija sastapušies, viņš aizmirsu savu sakāmo, viņai nepaslīdzēja garam neievērots, viņa paskatījās uz leju un pasmaidīja. arī viņš pasmaidīja.

"Nē, es nedomāju, ka jūs zināt" viņš izlaboja pats sevi "patiesībā būtu gandrīz žēl..."

Haritijai šķita, ka pamana viņa tonī ieskanamies tādu kā līdzjūtību, un asi jautāja: "Kāpēc?"

"Tāpēc, ka tādā mazā bibliotēkā kā šī ir daudz patīkamāk ko uzzināt— ar bibliotekāra palīdzību."

Šī pēdējā frāze par bibliotekāri tika izsacīta tik cienpilni, ka viņa, nopūtusies, ar nožēlu paskatījās uz svešinieku:

"Baidos, ka nevarēšu jums neko daudz palīdzēt!"

"Kāpēc?" tagad, savukārt, bija viņa kārta jautāt.

“Redziet, šeit nav pārāk daudz grāmatu un diezin vai tās vairs kāds vēl kādreiz lasīs, tās jau tagad ir tārpu sagrauztas stāvot plauktos” viņa ar skumjām piebilda.

Piepeši zaudējis interesi par viņu sarunu, jaunais vīrietis atkal atgriezās pie plauktiem, acīmredzot aizmirsis par Haritijas eksistenci. Viņa vienaldzība Haritiju nomāca, viņa no jauna ķēras pie savu darbu, nolēmusi vairs nepiedāvāt viņam ne vismazāko palīdzību. Varēja skaidri saprast, ka tā viņam arī nebija vajadzīga, jo ilgu laiku viņš pavadīja uzgriezis viņai muguru un vienu pēc otras pārcilājot sējumus no tālākajiem plauktiem.

"Kāda netīrība!" viņš piepeši iesaucās un, pacēlusi skatienu, Haritija ieraudzīja, ka svešinieks bija izvilcis savu kabatslakatiņu un uzmanīgi slaucīja grāmatas malas. Šāda visai dīvaina izturēšanās pārsteidza viņu, un, kad viņš pienesu kādu grāmatu, kura bija pavisam noputējusi un tārpu sagrauzta, lai to parādītu, tas viņas gluži aizkaitināja:

"Tā nav mana vaina, ja tās ir netīras!"

Viņš pagriezās un tagad viņa pamanīja vīrieša skatienā ieinteresētību.

“Tātad jūs nemaz neesat bibliotekāre?”

"Protams, ka es esmu bibliotekāre" viņas atbildē jautās aizvainojus pat šādu nepamatotu apgalvojumu "bet es nevaru visas šīs grāmatas atputekļot, turklāt, neviens tāpat uz tām vairs neskatās ne virsū, tagad Hatčardas jaunkundze ir pārāk veca, lai nāktu šurp!"

"Domāju, jums ir pilnīgi taisnība šajā ziņā!"

Viņš nolika grāmatu, kuru bija noslaucījis, un klusējo brīdi stāvēja viņai pretī. Vai Mis Hatčarda ir sūtījusi viņu šurp, lai pārliecinātos, ka viņa rūpējas par bibliotēku? Šīs aizdomas vēl spēcīgāk vairoja Haritijas aizvainojumu.

"Es tikko redzēju, kā jūs ieejat viņas mājā, vai tā nebija?" viņa jautāja, lai uzturētu sarunu.

Viņa nebija gatava izteikt savas aizdomas, bet apņēmības pilna noskaidrot, kāpēc viņš tā rūpējas par viņas grāmatām.

"Hatčardas jaunkundzes mājā?" jaunais vīrietis brīdi apdomājas, tad turpināja "jā, viņa ir mana māsīca, un es dažreiz mēdzu tur palikt!" tad, acīmredzot, lai viestu kaut nedaudz lielāku uzticību pret sevi vēl piebilda "ak, jā, mani sauc Hārnijs — Lūcijs Hārnijs. Iespējams, viņa par mani ir ko stāstījusi?"

"Nē, viņa nav!"

To sakot, viņa vēlējās kaut būtu varējusi pateikt: "Jā, viņai ir!"

"Labi!" Mis Hatčardas brālēns smiedamies sacīja un pēc kārtējās pauzes, kura viņai lika domāt, ka šī atbilde viņam nav īsti labi patikusi, viņš turpināja:

"Jūs neesat stipra arhitektūrā!"

Pēc šī teikuma, nu viņa pagalam apjuka- jo vairāk viņa vēlējās būt saprasta, jo nesaprotamākas kļuva viņa piezīmes. Viņš viņai atgādināja to kungu, kurš bija "izskaidrojis" bildes pie Nātrtones, un viņa atkal jau sajuta spiežam savu nezināšanas smagumu, kurš bija acīmredzami krietni smagāks, salīdzinoši ar viņu.

"Neatradu šeit grāmatas par vecajām mājām, tādēļ pieļauju, ka šajā jautājumā šī apkārtnē nav daudz izpētīta. Viņi visi turpina pētīt Plimutu un Salemu, cik muļķīgi! Šai vietai droši vien bijusi interesanta pagātne — tai vajadzētu būt vairāk kā tikai parastai vietai!"

Brīdi viņš palika piesarcis stāvēt no tā, ko bija sarunājis un cerot, ka tas nav izklausījies pārāk vulgāri, tad turpināja:

"Es esmu arhitekts, redzat, un es medīju vecās mājas šajā apkārtnē!"

"Vecās mājas? Ziemeļdormerā viss ir vecs!"

Lūcijs Hārnijs pasmējās un atkal atgriezās pie plauktiem.

“Vai jums nav kaut kas par šīs vietas vēsturi? Es domāju, ka ap 1840. gadu viens tāds tika uzrakstīts: grāmata vai brošūra par tās pirmo apmetni," viņš tagad teica no telpas tālākā gala.

Haritija piespieda tamborēšanas āķi pie lūpu un apdomājās. Bija tāds darbs, viņa zināja- "Ziemeļdormeras un Ērgļu aprīņa agrīnās pilsētas." Viņai pret to bija īpašs riebums, jo tā bija mīksta grāmata, plānos vākos, kas vienmēr vai nu nokrita no plaukta, vai kaut kur ieslīdēja un pazuda, ja kāds to ielika starp biezajiem sējumiem. Viņa atcerējās, pēdējo reizi, kad bija to paņēmusi, prātojot, kā kāds varēja to visu apkopot, lai uzrakstītu grāmatu par Ziemeļdormeru un tās kaimiņvalstīm: Dormeru, Hamblinu, Krestonu un Krestonas upi. Viņa tos visus pazina, tikai reiz apmaldījās pamesto grēdu krokās: tas bija Dormerā, kur viņa bija gājusi pēc āboliem.

Krestonas upe, kur agrāk bija papīrfabrika, un tās pelēkās sienas stāvēja pret straumi; un Hamblina, kur vienmēr uzkrīta pirmais sniegs. Tādas bija viņas atmiņas par šīm vietām.

Viņa piecēlās un sāka pārmeklēt plauktus, lai gan nebija ne jausmas, kur pēdējo reizi bija ielikusi grāmatu, un kaut kas viņai teica, ka arī šoreiz tā spēlēs parasto triku un paliks neredzama. Tā nebija viena no viņas laimīgajām dienām.

"Es domāju, ka tā kaut kur ir!" Haritija ieteicās, lai pierādītu savu dedzību, bet viņa runāja bez pārliecības un juta, ka viņas vārdi viņam neko neizsaka.

“Ak, lai jau paliek!” viņš samierinoši noteica.

Viņa zināja, ka viņš dodas projām, tā arī nesagaidījis grāmatu un tagad, vairāk nekā jebkad agrāk, vēlējās to atrast.

"Nākamo reizi!" viņš piebilda un, paņēmis sējumu, ko bija nolīcis uz galda, pasniedza to viņai "labāk iešu svaigā gaisā un saules gaismā, tas ir daudz vērtīgāk!"

Pamājis viņai ar galvu un pasmaidījis, Lūcijs Hārnijs izgāja ārā.

(turpinājums jūlija numurā) *Piezīmes:* Minerva kopā ar Junonu un Jupiteru pieder pie Kapitolija triādes. Sengrieķu mitoloģijā Minerva atbilst Atēnai.

Ketijas klauni

Imalda Vuda

Mūsdienu pasaka

Kādas daudzstāvu dzīvojamās mājas pagalmā starp smilšu kasti, redelēm, par kurām bērni varēja kāpelēt un laukumiņu braukāšanai ar velosipēdu un bumbas spēlēšanai, atradās arī šūpoles. Tās mazajai, astoņus gadus vecajai (vai pareizāk sakot, jaunajai) Ketijai patika labāk par visām citām rotaļām, kuras bija pieejamas šeit-pagalmā. Stundām ilgi viņa varēja tajās šūpoties un pārtrauca tikai tad, kad māmiņa sauca viņas pusdienās, vai arī bija laiks atgriezties mājās, jo bija jau vakars. Citi bērni skraidīja, meitenes spēlējās ar lellēm, spēlēja spēles, puikais dzenāja

bumbu, dauzījās un kāvās, bet Ketija tikai šūpojās un šūpojās. Vēl vairāk par šūpošanos viņai patika tikai spēlēties ar saviem klauniem. Arī dienās, kad ārā lija lietūs, viņai nebija garlaicīgi, jo ar Endiju un Rendiju nekad nebija skumji. Katru dienu viņa izdomāja jaunu spēli un pārvērstās balsīs izspēlēja gan vienu, gan otru klauna lomu. Endijs ne pavisam nelīdzinājās savam brālim Rendijam- abi bija no porcelāna izgatavoti un filigrāni izzīmēti klauni, viens nedaudz lielāks par otru. Endijs no abiem bija mazākais- zilā blūzē un sarkani rūtainās biksēs, zilu cepurīti virs baltā matu kūla zilacis, bet Rendijs- lielākais- pusi uz pusi zili rozā kostīmā, ar melnu, nelielu cepuri galvā, viņam bija doti dzeltenī rudi mati un brūnas acis. Meitene mīlēja savus klaunus un nešķīrās no tiem, vienīgi, kad bija jāiet uz skolu, vai gulēt. Tad viņa tos apguldīja un tikai tad devās gulēt pati. Arī pagalmā Ketija neņēma līdzi savus draugus, jo baidījās, ka kāds viņai tos neatņem, bet zināja, ka Endijs un Rendijs gaida viņu mājās.

Kādu nakti dzīvokļa, kurā dzīvoja Ketija ar vecākiem, virtuvē kas aizsvilās. Rendijs pamodās pirmais:

“Endij, mosties! Smird pēc piedeguma, es skaidri jūtu!” viņš modināja savu brāli, otru klaunu.

“Ko, kas ir?” tas samiegoties nesaprata par ko ir runa “kādēļ tu mani rausti? Vai jau rīts?”

“Nu nē taču! Es saku, ka kaut kas ir piesvilis. Tā oda tad, kad Ketijas māmiņa bija piededzinājusi biezputru, kuru vārīja Ketijai pirms skolas”

“Tad jau būs rīts un Ketijas māmiņa atkal gatavo brokastis!” Endijs jau gribēja pagriezties uz otriem sāniem, tad piecēlās sēdus “tikai Ketija mūs vēl nemodina! Viņa to parasti dara pirms brokastīm!”

“Pareizi! Tagad tu saproti, ka” ir nakts un kaut kas ir noticis un es došos noskaidrot, kas- ar vai bez tevis!”

Rendijs nošļūca no galdiņa, uz kura abi gulēja, ielikti katrs savā nelielā leļļu gultiņā, un, bez trokšņa nolēcis uz grīdas, devās apskatīt māju. Endijs viņam sekoja .

Tuvojoties virtuvei, viņus apņēma dūmi un, gribot negribot, tiem abiem bija

jāklepo.

“Kaut kas pavisam nav labi!” Endijs aizsmacis no kodīgajiem dūmiem noteica.

“Mums jāpasteidzās, nāc!” Rendijs norīkoja “jāpamodina Ketija! Tu ej atpakaļ uz istabu, bet es paskatīšos, ko varu darīt!”

“Es neatstāšu tevi te vienu!” Endijs iesaucās, redzot kā brālis cīnās ar dūmiem.

“Netiepies, nav laika, dari, kā es saku! Tu taču gribi izglābt Ketiju un viņas māmiņu un tēti?”

“Protams, ka gribu! Viņa ir mūsu vis-vis-vislabākā draudzene!”

“Tad ej!”

Endijs steidzās uz istabu, cik nu viņa nelielās kājas to atļāva un ierāpies uz Ketijas gultas malas, sāka viņu purināt un raustīt, lai pamodinātu:

“Ketij, mosties! Ketij, Ketij, mosties, lūdzu, lūdzu!”

Ketija atvēra acis, nesaprotot, kas viņu sauc un kādēļ. Bija taču nakts un visi gulēja, bez tam, bez viņas šeit bija tikai māmiņa un tētis, bet tā nebija ne viena, ne otra balss, kuras viņa tik labi pazina.

“Kas mani sauc? Kas te ir?” Ketija samiegojusies iejautājās.

“Tas esmu es, Endijs, tavs klauns, tev jānāk man līdzi uz virtuvi, tur Rendijs...!”

“Endij! Tu patiešām runā un patiešām esi īsts!” mazā pārsteigumā iesaucās.

“Nāc, mums jāpasteidzās un jāpalīdz Rendijam. tur, virtuvē, kas aizdedzies ...”

Endijs paņēma meiteni pie rokas un viņi abi skrēja uz virtuvi. Tagad jau māja bija dūmos un viņi cīnoties tiem cauri, iesteidzās virtuvē. Nabaga Rendijs viens pats cīnoties kodīgajos dūmos bija pagājis.

“Rendij, manu mīlo Rendij! Tu arī esi šeit! Vai tu dzīvs?”

Meitene raudādama pacēla savu mīlo draugu, bet daudz nebija laika domāt.

Mazā Ketija drosmīgi paķēra krūzi ar ūdeni un uzlēja to negadījuma vietai.

Uguns tūdaļ noslāpa un izklīstošajos dūmos viņa ieraudzīja stāvam māmiņu un tēti. Endijs un Rendijs bija nozuduši.

“Ketij, mana mazulīte, vai tev nekas nekait? Nereibst galviņa, nav nelabi?” māmiņa pieskrēja pie Ketijas un apskāva viņu. Ketija papurināja galvu un izbīlī sāka

raudāt, viņa nevarēja izteikt ne vārda. Viņa īsti nespēja saprast, kas bija noticis un vai tā bija patiesība, vai viņa to tikai nosapņojusi.

“Tu apdzēsi uguni, malacis!” tētis uzslavēja Ketiju.

Ketija mēģināja saskatīt, kur gan palikuši viņas draugi, kuri vēl pirms brīža tik drosmīgi bija viņu glābuši, bet Endijs un Rendijs nekur nebija.

“Nāc, tev jāiet atpakaļ gultā, tu taču esi kailām kājiņām!”

Māmiņa apņēma meiteni ap pleciem un viņi visi gāja uz istabu.

“Tu esi patiešām drosmīga meitene!” arī māmiņa paslavēja Ketiju “tu cīnījies ar dūmiem un viena apdzēsi uguni! Tu izglābi māju! Tu laicīgi pamodies un atnāci uz virtuvi!”

“Bet tā jau nemaz nebiju es!” Ketija joprojām asarainām, zilām acīm paskatījās uz vecākiem.

“Bet kā... mēs redzējam, ka tu uzlēji ūdeni...”

“Jā!” arī tētis pamāja ar galvu.

“Nē, nē! Tie bija viņi!”

Ketija norādīja uz klauniem, kuri atkal sēdēja uz plaukta, kādi bijuši. Meitene pamanīja melnu kvēpu švīku pāri Rendijs vaigam un saprata, ka tas, kas pirmīt notika, bija patiesība, tikai māmiņa un tētis gan tā īsti viņai nenoticēja. Viņi paskatījās uz klauniem un pasmaidīja.

“Mēs zinām, ka tu ļoti mīli savus klaunus un vēlētos, lai viņi tev palīdz, un varbūt viņi, te sēžot, arī palīdzēja”

“Ja Endijs nebūtu mani pamodinājis... un Rendijs gribēja mūs glābt, tikai vienam bija nedaudz par maz spēka. Paskaties, kāds viņam netīrs vaigs!” Ketija paskatījās uz māmiņu “tēt!”

“Labi, labi, mēs tev ticam!” tētis smaidot noglaudīja Ketijas galvu ar biezajiem, brūnajiem matiem, kuri brīvi krita pāri baltā naktskrekla pleciem “tev ir ļoti skaisti un gudri klauni! Kad es biju mazs zēns, man bija zaldātiņš no koka, viņš man arī bija visur līdzī un bija mans veiksmes talismanis!”

“Tad jau tu man tici!” Ketija priecīgi iesaucās.

“Ticu, ticu un arī mamma tev tic!”

Pamājusī ar galvu, māmiņa piecēlās no Ketijas gultas:

“Vai tu zini, kādi rīt svētki?”

“Jā, mana Dzimšanas diena!” meitene pamāja.

“Pareizi, tev rīt paliek deviņi gadi! Ko tu gribētu, lai tev uzdāvina?”

“Es nezinu... Ar lellēm spēlējas mazākas meitenes...”

Māmiņa izgāja no istabas un atgriezās ar nelielu, baltu aploksni rokā.

“Ko teiktu par nelielu ekskursiju?”

“Kur mēs brauksim?”

“Tev tur ļoti patiks!” māmiņa ielika Ketijai klēpī aploksni.

“Daudz laimes Dzimšanas dienā, mīļā!”

”Kas tas ir?”

“Atver!”

Ketija atvēra aploksni un izņēma trīs biļetes, uz kurām bija rakstīts-

“Cirkus izrāde ar labāko klaunu un gaisa akrobātu uzstāšanos”

“Es rīt iešu uz cirku un redzēšu īstus klaunus! Paldies, mamma, paldies, tēt!”

Ketija apskāva abus pēc kārtas.

“Paldies, Endij, paldies, Rendij! Jūs abi izglābiēt mūs! Māmiņa un tētis gan tā īsti netic...” Ketija pateicās, kad bija palikusi viena savā istabā ar saviem uzticamajiem draugiem- Endiju un Rendiju.

“Galvenais, lai tu mums ticētu, tad mēs būsim dzīvi un burvestība būs dzīva!” Rendijs ierunājās.

“Es jums ticu, ticu!” meitene iesaucās, vairāk pat nedomājot, ka viņas porcelāna klauni patiešām sarunājas ar viņu.

“Rīt tu iesi uz cirku un redzēsi pavisam īstus klaunus, varbūt tie tev patiks labāk, nekā mēs!” Endijs piepeši bēdīgi nokāra galvu “un tad tu mūs vairāk nemīlēsi!”

Ketija paņēma Endiju rokās un paskatījās tā zilajās acīs:

“Nē, Endij, es jūs ar Rendiju nekad nepārstāšu mīlēt! Arī tad, kad būšu jau pavisam liela! Apsolos!”

“Mēs tevi arī mīlam, Ketij!”

Ketija aizgāja gulēt un tonakt sapņoja par cirku un klauniem.

Beigas

Lasītājs ar Literāro ausi

Vasarhaikas

Lietus jau projām.

Valganām lūpām

Laukā šļupst dubļi.

Mirkļis skarbuma:

Dīgsts caurdur augsni

Un atkal kļūst maigs.

Dzeguze pati nerādās.

Pavasārī viņai

Ticu uz vārda.

Narcise plaukst brīžos,

Kad skatos sāņus.

Deguns nenovēršas.

Pļava ir bruņota:

Gaiļpieši iecērtas

Kailos stilbos.

Nella no Kroles.

Vasaras Saulgrieži indiāņu kultūrās

Laikā, kad nakts ir garākas nekā dienas, viss ir pašā plaukumā, kultūras visā pasaulē svin un godina vasaras saulgriežus, sākot no festivāliem un ceremonijām līdz monolītu struktūru celtniecībai, piemēram, Mnajdra templim (Malta) un Čičenicas piramīdai (Meksika). Saulgrieži iezīmē vasaras sākumu. Lauksaimniekiem tas ir augšanas sezonas viduspunkts, pusceļā starp stādīšanu un ražas novākšanu, un tas ir iemesls, kāpēc to sauc par Līgo svētkiem. Arī indiāņu cilšu kultūrā tiek godināts vasaras pilnbrieds- vasaras saulgrieži. Viņiem tas saistās ar Saules stāvokļa izmaiņām un ar to saistītajām likumsakarībām dabā un cilvēku dzīves un saimniecības darbu plānošanu. Pueblo cilvēki izsekoja, ierakstīja un saprata debess ķermeņu kustību. Mesa Verde reģiona ciemata Yellow Jacket Pueblo iedzīvotāji, iespējams, ir izmantojuši horizonta kalendāru, atzīmējot, kur saule lec un riet saistībā ar ģeogrāfisko objektu. Citās vietās, piemēram, Hovenweep pilī, tika izmantoti saules kalendāri, cilvēku veidotas konstrukcijas, kas iezīmēja izmaiņas saules stāvoklī. Visbeidzot, ir liela spirāle, kas ierakstīta klinšu augšpusē, Fajada Butte Chaco kanjonā. (Vārnu kanjona arheoloģiskais centrs).

Indiāņu ciltis Bighorna kalnos mūsdienu Vaiomingā savulaik uzbūvēja akmens riteņus ar 28 spieķiem par godu Vasaras saulgriežiem. Šis "zāļu ritenis" tika saskaņots ar saullēktu un saulrietu saulgriežos. Būve, kas uzbūvēta kalnu grēdas virsotnē, ir pieejama tikai vasaras mēnešos. Līdzīgi riteņi ir atrasti visā Dienviddakotā, Montanā un daļā Kanādas.

Mūsdienu Ņūmeksikā ir zināms, ka Fajada Butte, kas atrodas Čako kanjonā, ir mājvieta saules atzīmēšanas vietai, kas reģistrē saulgriežus un ekvinokcijas. Saskaņā ar tradīciju Fajada Butte tiek uzskatīta par svētu zemi daudzām ciltīm visā ASV rietumu daļā, kas pārstāv nozīmīgu kultūras centru pirmskolumbiešu laikmetā.

Pirms 20. gadsimta sākuma vairākas indiāņu ciltis saulgriežos veica svinīgus

rituālus, svinot jauno sezonu, uzskatot, ka saule ir Lielā Gara izpausme. Tiek uzskatīts, ka Sundance izcelsme ir Sioux cilts, kuras klātbūtne stiepjas pāri ASV rietumu un vidusdaļai. Sundance ceremonija, ko tradicionāli izpildīja jaunie karotāji, ilga aptuveni četras dienas, un tā sastāvēja no dziedāšanas, dejošanas, bungu spēlēšanas, dziļas lūgšanas un meditācijas, kā arī ādas pīrsinga. Cilts šamaņa uzraudzībā svinības noslēdzās ar svinīgu koka nociršanu, kas pēc tam tika apgleznots un izstādīts pie deju laukumiem. Parasti ģimene un draugi, kā arī citu klanu locekļi vēroja no apkārtnes, lūdzot dalībnieku atbalstu. Gatavojoties tam, atbalstītāji savāca malku, ārstniecības augus un pārtiku, sarīkojot ziedošanas vietu Lielajam Garam. Pirtis bieži izveidoja visa sabiedrība, lai tie kalpotu kā attīrīšanās vietas dejojājiem dienās pirms svētku sākuma.

Tika rīkots arī pasākums, kuru sauca Sundance un, lai arī tas galvenokārt piederējās pie Vasaras Saugriežu svinībam, Sundance bija pārbaude jaunajiem karavīriem, kura laikā tie neko neēda un izturēja tādu nežēlīgu pārbaudi kā piestiprināšanās ar virvēm pie stabiem, caurduroties dažādās vietās un izturēja, līdz zaudēja samaņu.

1904. gadā ASV valdība aizliedza Sundance, jo tie tika uztverti kā pašspīdināšanas akti. Līdz 1978. gadam prezidents Džimijs Kārters parakstīja likumu par Amerikas indiāņu reliģiskās brīvības aktu, piešķirot indiāņiem tiesības brīvi veikt tradicionālās reliģiskās ceremonijas. Lai gan Sundance joprojām notiek dažās ciltīs, tas ir daudz mazākā mērā un galvenokārt vērsts uz to, lai vasaras saulgriežos izglītotu amerikāņus, kas nav indiāņi, par tradicionālajām cilšu praksēm.

Tas ir arī laiks, kad tiek atzīmēta Nacionālā Aborigēnu diena.

1996. gadā ģenerālgubernators Roméo LeBlanc pasludināja 21. jūniju par nacionālo aborigēnu dienu. 2017. gada jūnijā premjerministrs Trudeau nāca klajā ar paziņojumu, pārdēvējot šo dienu par Nacionālo pirmiedzīvotāju tautu dienu.

21. jūnijs tika izvēlēts, jo tas ir datums, kad pamatiedzīvotāji un kopienas svin vasaras saulgriežus. / pēc Google materiāliem/

Leģenda par trīs māsām

Johannes Karls Musaus

(no vācu valodas tulkojusi un atvasinājusi Imalda Vuda)

Tā pagāja septiņas dienas, kuras Vufildes vīrs pavadīja kā lācis. Katru rītu tas atkal devās projām savās gaitās un katru vakaru atgriezās mājās- mežā būdā. Rainalds tad droši varēja iznākt no savas paslēptuves pagaldē.

Septītās dienas vakarā, kad lācis atgriezās no saviem klejojumiem par mežu, un bija pienācis laiks lauzt burvestību, tas nometa savu lāčādu un Rainalda acu priekšā pārvērtās par staltu, skaistu, ražena auguma vīru. Vufilde nu priecīga, ka atguvusi vīru cilvēka izskatā, apskāva to un sēdināja pie vakariņu galda, kur diženais vīrs notiesāja visu ar lāča apetīti. Tad tie likās gulēt un Rainalds redzēja, ar cik maigām rokām tas apglāsta viņa mūsu un, ka, par spīti burvestībai, kura turēja Vufildas vīru savā varā, tas bija laimīgs pāris. Nākamajā rītā jau agri Rainalds tomēr pameta slēptuvi, lai stātos priekšā svainim un izstāstītu tam visu, kā nācis meklēt māsas, kā visas septiņas dienas slēpies pagaldē un palīdzējis māsai mājas darbos un, visbeidzot, kā bijis liecinieks lāčuvīra pārvērtībām. Tas nu ieskāva Rainaldu savās lielajās rokās un sauca to par mīļo svaini. Septiņas dienas tie pavadīja laimīgi kopā, bet septītās dienas pēcpusdienā, Vufildes vīrs kļuva domīgs:

“Tagad mums laiks atvadīties, Rainald!” viņš teica “šonakt atkal atjaunojas burvestība un rīt no rīta es no jauna kļūšu par lāci!”

“Tad jau iznāk, ka es jūs abus nekad vairs nesastapšu!” Rainalds ievaicājās.

“Tā ir lemts, bet nebēdājies!” tas pasniedza Rainaldam trīs lāča spalvas teikdams “ņem tās un, ja nepieciešama palīdzība, tikai paberzē, un tā būs klāt!”

Rainalds sirsnīgi pateicās un atvadījās no svaiņa un māsas, kura sūtīja sveicienus vecākiem un lika pateikt, ka viņai klājas labi.

Tad Vufildas vīrs pavadīja viņu ārā no meža un vēlreiz atvadījās:

“Tagad nu ej, un atpakaļ nenāc, lai tev labi klājas!”

Rainalds ar skatienu pavadīja viņu atpakaļ mežā un devās tālāk.

Viņš gāja pāri meža pļavai, pāri laukiem un klajumiem, balstīdamies uz lielas koka nūjas, ko bija mežā pacēlis, lai vieglāka iešana. Rainalds gāja ilgu un grūtu ceļu dienu un nakti, tikai reizēm nolikdamies kaut kur nosnausties. Tā kā bija vasara, dienas bija karstas un iešanu tas apgrūtināja, arī Vufildes līdzī dotais sainis strauji tukšojās. Ceļā viņš nevienu nesastapa, kam varētu ceļu prasīt, un kurš gan arī viņam pateiks, kur viņa vidējā māsa meklējama. Tā nu Rainalds turpināja ceļu, par spīti nogurumam un izsalkumam. Viņš gāja un gāja, līdz iznāca plašā klajumā, kurām priekšā slējās augsta klints.

“Varbūt esmu uz pareizā ceļa!” viņš nodomāja un turpināja ceļu uz priekšu.

Šeit Rainalds apņēma spirgtais kalnu gaiss, kurš nedaudz atveldzēja pēc ilga gājiena.

“Man jātiek tur- augšā, varbūt tur būs ērgļa ligzda, kurā mājo mana vidējā māsa Adelhaida ar savu vīru- ērgli!” viņš pie sevis noteica.

Tajā pašā mirklī viņam pāri galvai pārlaidās liels, spēcīgs ērglis, noraudams no galvas cepuri.

“Tas pilnīgi noteikti ir Adelhaidas, mans vidējās māsas, vīrs!” Rainalds pie sevis nodomāja un nogaidījis, kamēr ērglis aizlaižas, sāka rāpties kalnā. Klints bija augsta un stāva, tādēļ kāpšana tajā sagādāja grūtības. Brīdi pa brīdim viņš pietājās, lai atvilktu elpu un tad turpināja grūto ceļu. Doma, ka viņš satiks savu vidējo māsu, lika Rainaldam kustināt rokas un kājas, lai gan dažbrīd viņam šķita, ka tūlīt zaudēs pēdējos spēkus un pakritīs pagalam. Nakti viņš pārlaida klints aizsegā, kas pasargāja no kalnu vēja un ļāva palikt neredzamam ērglim, kad tas atgriezās savās mājās- kalna alā, bet jau rīta agrumā viņš turpināja ceļu. Rainaldam bija jau jēlas rokas turoties pie klints asajām radzēm un aiz izsalkuma un pārguruma viņš tik tiko varēja noturēties, bet viņš bija nolēmis nepadoties līdz pēdējam. Kāpienu apgrūtināja arī vējš, kurš arvien pastiprinājās, jo augstāk Rainalds kāpa. Pēc vairāku dienu kāpiena, viņš ieraudzīja plašu klints alu. (turpinājums jūlija numurā)

Nakts taksometrs

Imalda Vuda

6.nodaļa

Ilūziju varā

Inta redz Rimantu sapņos. Tas ir visumā dīvains sapnis, kādu cilvēks mēdz redzēt satraukta prāta un sakāpinātu emociju iespaidā, un Inta tāda pašlaik ir. Viss pēdējā laikā notikušais ir aizskāris Intā ko nu jau kādu laiku piemirstu, bet dziļi sevī gruzdošu un jautājuma zīmē sagriezušos. Kā tas viss toreiz bija, kad pirms dažiem gadiem viņas ceļi ar Sandi, simpātisko kursa biedru, kuru viņa sastapa uzsākot studijas Ekonomikas fakultātē, un ar kuru neilgu laiku viņiem bija izveidojušās attiecības, piepeši pašķīrās? Vai tā bija viņu jaunības kļūda, vai likteņa iepriekš izveidots scenārijs? Kurš īsti bija vainojams tajā, ka viņi nav kopā vēl šodien? Vainojams? Taču neviens! Inta cenšas atcerēties visu labo, kas noticis, kad viņi bija pāris- viņu sarunas, jūtu izpausmes, vietas, kur bijuši kopā. Tomēr kaut kādas mieles viņas sirdī par neizdošanos palikušas. Kādēļ gan tante tik ļoti nevēlējās, lai Intas dzīvē ienāktu šis cilvēks? Tikai tagad viņa par to tā īsti aizdomājas. Dienas lidoja, sekodamas viena otrai, un pienākumu steigā tas viss pamazām “aizslīdēja otrajā plāksnē”. Smeldzošā sirds pamazām norimās, domas pievērsās ikdienas darbiem un rūpēm. Un nu Rimants... Ko īsti nozīmē viņa piepešā aizbraukšana?

Tas viss sajaucas viņas galvā, iedomas kļūst par realitāti un Inta redz sapni.

Viņa ir dzelzceļa stacijā, taču, spriežot pēc tās iekārtojuma un apkārtnes, kurā Inta pašlaik atrodas, darbība nenorisinās viss mūsdienu modernajā, cilvēku pārpilnajā stacijā, bet tādā, par kādu viņa lasījusi romānos par aizpagājušajiem gadsimtiem. Viss šķiet svešāds un nedaudz biedējošs. Lielais, apaļais stacijas pulkstenis draudīgi

karājas viņai virs galvas, taču ciparus, kādus tas rāda, viņa nepazīst. Kādu brīdi Intai pat šķiet, ka ciparnīca apgriezta otrādi. Stacijai tuvojas vilciens, tas ir tvaikonis, kurš tvaiku mutuļus pūzdams, ieripo pieturvietā un smagi apstājas. No vilciena

atdalās viena cilvēka- vīrieša- stāvs un Inta tajā atpazīst Rimantu. Tas nāk uz viņas pusi un Inta steidzas tam pretī, taču vīrietis viņu neredz, paiet viņai garām, vārda tiešākajā nozīmē, izejot cauri un Inta turp paliek stinga, salta, zemei piekalta. ..

Inta atmostas no sava klieziena. Viņa sēž gultā un labu brīdi ķer pēc elpas. Ja Elvīras tante ir to izdzirdējusi, viņa nāks skatīties, kas noticis. Tomēr Elvīra, tā vien šķiet, neko nav dzirdējusi un Inta atslīgst atpakaļ gultā. Tas taču bija tikai sapnis un tas, ka viņa miegā kliezda, arī pašai būs tikai izlicies. Kādus gan teju vai filmu sižetus spēj izveidot mūsu prāts zemapziņā! Sapnī viņa bija salikusi kopā divus gadu simteņus. Būs jāpalūdz Elvīras tantei, lai viņa paskatās savā sapņu grāmatā! Elvīra tic sapņiem un tos pat pieraksta. Redzētais liek Intai no jauna domāt par Rimanta aizbraukšanu un tas viņai sāp.

Tagad Inta ir saģērbusies un nonāk virtuvē, kur kārdinoši smaržo pēc ceptām maizītēm un kafijas. Lai arī viņas dzīvo pārticībā, jo Dzintara, Elvīras dēla, kura tiešais darbs saistīts ar kuģniecību, un Intai tas iznāk brālēns, no jūras reizi mēnesī atsūtītā nauda, Elvīras pensija un Intas nopelnītais sastāda “smuku” summu viņu kontā, paradums no agrākajiem laikiem visu pietauptīt ir palicis līdz šodienai un, ja mājās atlicis vēl no iepriekšējā maizes kukulīša, viņa to pārvērš par viņu “ mazajiem svētkiem”, kā Elvīra to sauc, ar sieru un šķiņķi apceptas baltmaizes šķēlītes un ceptas rupjmaizes šķēlītes ar sāli, jeb Aleksandra kūkas paskatā. Ierastā mājas atmosfēra viņu nomierina, taču redzētais sapnis savu iespaidu atstājis.

Inta trauku skapītī sameklē savu krūzīti un ielej kafiju.

“Tu šorīt tāda paklusa, meitiņ!” Elvīra ierunājas, kad abas piesēdušās pie galda ” tāda kā neizgulējusies, vai maz vakarnakt aizgāji gulēt?”

“Es šorīt redzēju nemierīgu sapni, tādēļ arī neesmu labi gulējusi!”

Intai sirds pilna un nu, mainījusi iepriekšējo lēmumu, viņa izstāsta Elvīras tantei sasapņoto. Elvīra ilgi un domīgi stumda šķīvī sagrieztos maizes gabaliņus, līdz paskatās uz Intu.

“Un ko tu pati par to domā?”

“Es nezinu, viss tik nenoteikti...”

“Kāpēc tā? Kur tad palika tavš vakardienas ciemiņš?”

“Viņš ir ceļā uz... Es pat tā īsti nezinu uz kurieni, viņš tā arī nepateica, kur aizbrauc, tikai teica, lai gaidot”

“Kā tad tā? Vai tad tev ir kāds pamats uztraukties, ka tā runā?”

Elvīra bažīgi paskatās uz māšas meitu

“Ko tu ar to domā?” Inta notver tantes bažīgo skatienu

“Nu to pašu jau!”

“Nu nē taču! Es tikai ceru, ka Rimants atgriezīsies! Ja vien viņš saka patiesību...”

Tagad bažas iezogas Intas skatienā.

“Kādēļ gan tev šķiet, ka viņš melo?”

“Es nezinu...”

Inta izmanto izdevību, lai apmaisītu kafiju.

“Tu esi viņam pieķērusies, vai ne tā?”

Inta brīdi apdomājas, pirms atbild, viņa iekožas siltajā, kraukšķīgajā, brūni apceptajā baltmaizes šķēlītē.

“Jā, neesmu pret viņu vienaldzīga!”

“Tad gaidi un ceri, jo kam būs lemts piepildīties, tas noteikti piepildīsies!”

Viņa izņem zobu protēzes apakšējo blati un, domīgi to kādu brīdi apgrozījusi, ieliek atpakaļ “tā vien šķiet, ka būs jāzvana savai dakterītei, pēdējā laikā kaut kā asi, būs jāpalūdz, lai notrin un tu, Intiņ, varētu to man palīdzēt!”

Vēl tas arī... Inta sameklē zobārstniecības klīnikas numuru un uzņem to. Reģistratore piesaka laiku un datumu, un Inta to ieraksta kalendārā.

Jau nākamajā dienā viņas dodas uz klīniku. Tā ir gaiša un patīkama un nepatīkamās asociācijas nedaudz izpaliek. Viegls zāļu smārds un instrumentu šķindoņa jau pieder pie lietas, tā viss pārējais mierīgi. Telpas vienā pusē izvietoti kabineti, bet pie otras sienas stūrī logs, kuram priekšā liels gumijkoks. Inta pieceļas un pie tā pieiet, bet Elvīra paliek, ieņēmusi rindu. Viņa cenšas iedomāties, kā tas būs, kad pēc brīvdienām būs jāatgriežas darbā. It kā jau visi asumi ar priekšnieci

nolīdzinājušies, bet acīmredzot viņai pašai kas nevedas, ja tā izturas pret darbiniekiem... cenšas uzskaitīt visu, kas vēl palicis nepadarīts saimniecībā, bet domas atkal un atkal atgriežas pie Rimanta- kā lai saprot viņu neparasto satikšanos tonakt? Kā un kādēļ veidojušās viņu attiecības? Vai viņa tam ko nozīmē?

Ilgi viņām nav jāgaida, iznāk māsiņa un izsauc Elvīru. Procedūra ilgst ne vairāk kā pusstundu un viņas atkal ir brīvas.

Kad Inta un Elvīra iziet uz ielas, diena ir apmākusies un nedaudz drēgna. Elvīra ir labā noskaņojumā un bez pārtraukuma stāsta par savu dakteri, kura viņai palīdzējusi, bet Intai ausis kā ar vati piebāztas, varbūt viņa saaukstējusies vēsajos vakaros, bet varbūt domas pārāk kavējas pie Rimanta...

“... domāju, tas būtu labākais risinājums manos gados!”

Inta dzird vien iesākta, bet nedzirdēta teikuma nobeigumu.

“Protams!” Inta pamāj ar galvu, ka dzirdējusi.

Sāk sīki līņāt un arī vējš uz pēcpusdienu pieņemmas spēkā. Šurp viņas ir atbraukušas ar autobusu, bet nu tantei sasāpējusi kāja, tādēļ ar spieķīti nekur gājēja, ne autobusā stāvētāja Elvīra nav, tādēļ Inta skatās pēc kāda, kurš būtu ar mieru viņas aizvest.

Krāsainu lietussargu aizsegā cilvēki steigšus dodas savās gaitās, pāri tiltam smagi aizdun tramvajs, tiesa, arī ēst sāk gribēties arvien vairāk- somā kārdinoši smaržo karsta, nesen kūpināta vista liekot domāt, kā ātrāk nokļūt mājās.

“Būtu Rimants šeit...” Intai iešaujas prātā, bet tai pašā mirklī šo domu viņa ir jau atmetusi. Viņš šeit nav un viņa pat nezina, kur Rimants pašlaik atrodas un ko dara.

Piepeši Intas skatienu piesaista kāda tiko kā piebraukusi automašīna. Tā apstājas ietves malā un acīmredzot kaut ko gaida. Inta gan nevar apgalvot pavisam droši, bet viņai liekas, ka tādas krāsas un markas automašīnu ir jau redzējusi. Kamēr viņa tā domā, mašīnas durvis atveras un no tās izkāpj... Rimants! Inta satrūkstas- tātad viņš nekur nav aizbraucis! Viņš tikai stāstīja, ka kaut kur aizbrauc. Pirmā brīdī Intai gribas skriet viņam pretīm, teikt, ka priecājas viņu redzēt, bet pieauguša cilvēka saprāts saka, ka ja reiz viņš tā samelojies, tad negrib, lai viņa zina, kurš viņš pašlaik ir.

Vīrietis pagriežas un Inta vēlreiz piedzīvo pārsteigumu- par Rimantu noturētais izrādas tā paša tipa vīrietis, tikai ap gadiem sešdesmit, ar iesirmu bārdi. Tāds Rimants varētu būt vēl pēc gadiem. Inta pie sevis pasmaida par savu pārskatīšanos. Tā arī gadās! Vīrietis paiet viņai garām, pat acis nepacēlis un tikpat nemanāmi ieslīd tuvējā mednieku veikalā.

Intu realitātē atsauc Elvīras cieš pierāviens aiz rokas.

“Inta!”

Inta saraujas un jau atkal jītas kā skolas meitene, kura pirmo reizi iemīlējusies. Jā, ko tur liegties- viņa patiešām vēl nekad nav piedzīvojusi tik spilgtas emocijas, kā domājot par Rimantu.

“Tūlīt izsaukšu taksometru, brauksim mājās!”

Inta cenšas labot savu nevērību. Viņa jau uzņem numuru, kad turpat, netālu, apstājas taksometrs, kurš izlaiž atbraukušo klinti. Inta steigšus paceļ roku. Taksists ir iejūtīgs un jau dažu minūšu laikā viņas ir mājās.

(turpinājums jūlija numurā)

Silvers

Imalda Vuda

Romantisks piedzīvojumu stāsts

6.

“Ir jau gandrīz tumšs. Kur ir Udo? Kādēļ viņš vēl nav atgriezies? Kad tikai kas nav atgadījies!”

Marva tagad atgriezās ar seju pret Pertu.

Perts Mets stāvēja, atspiedies pret sienu un raudzījās šajā gaišmatīnajā sievietē, kura tur stāvēja dažu soļu attālumā no viņa, rokas laužīdama, un izmisīgi gaidīja sava mīļotā vīra pārnākšanu. Tajā brīdī Pertam no sirds bija viņas žēl. Šajā neilgajā

pazīšanās laikā, šajos pāris mēnešos, viņš bija Marvi iemīļojis. Iemīļojis ne tikai kā draugu, bet arī kā sievieti. Viņam tā vien gribējās, kā viņu apskaut un mierināt, sacīt mierinošus, mīlus vārdus, pateikt, ka viņam viņa nozīmē daudz vairāk, kā viņa to apzinās, bet viņš to nedrīkstēja, jo viņš bija draugs. Draugs, no kura tika gaidīts atbalsts un sapratne, plecs, uz kura atbalstīties tādos brīžos, kā šis, tādēļ Perts piegāja pie Marves un tikai mierinoši saņēma viņas roku:

“Viņš kuru katru brīdi būs klāt! Tici man, Marva, Udo tūdaļ ienāks pa šīm durvīm!”

“Tu tā domā?” Marva pacēla acis un nu Perts tajās patiesi ieraudzīja asaras.

“Protams! Operācija vienkārši ieilga un attālums no pilsētas līdz šejieni arī ir pietiekams”

“Ai, Pert, man ir bail! Tik ļoti bail! Mēģināšu viņam piezvanīt, gribu dzirdēt viņa balsi, gribu dzirdēt, ka viss ir kārtībā! Marva sastādīja numuru un gaidīja.

“Neceļ!”

Viņa mēģināja no jauna, taču gaidīto savienojumu nesaņēma.

“Es zināju, ka kaut kas ir noticis! Es to zināju!”

“Marva, lūdzu, nomierinies! ”

“Lūdzu nomierinies? Kā? Ko gan tu pats teiktu, ja kāda, ko tu mīli būtu izgājusi no mājas un šajā stundā vēl nebūtu atgriezusies!”

“Lūdzu nekliedz!”

Taču Marva neklausījās Perta sacītajā, viņa bija jau uzvilkusi jaku un paņēmusi lukturi.

“Kur tu iesi?”

“Meklēt viņu!”

“Tu nevari viena tumsā...”

Durvis ar troksni aizsītās, viņai izejot.

“Marv!”

Perts aizdedza otru lukturi un steigšus sekoja Marvai.

“Marva, pagaidi! Tu nevari...”

“Un ko, tavuprāt, lai es tagad daru? Varbūt viņš kaut kur te guļ ievainots, vai arī uz šosejas noticis ceļu satiksmes negadījums un Udo vajadzīga mana palīdzība!”

“Es iešu kopā ar tevi!”

Viņi gāja klusēdami, ceļu apkārt apgaismodami un ik pa laikam sauca Udo vārdā, cerībā, ka kāds atbildēs, bet atbilde nebija. Bija jau pavisam satumsis un iet, tāpat kā ko saskatīt kļuva arvien grūtāk.

“Būs labāk, ja griezīsimies atpakaļ un sagaidīsim viņu mājās, nav jēgas tumsā...”

Piepeši Marva iekliedzās un atlēca sāņus.

“Marva, kas tev notika? Ko tu ieraudzīji? Udo?”

“Tur! Vai tu arī redzēji tās divas spīdīgās acis, kuras skatās uz mums? Pert, man ir bail!

Perts paskatījās uz to pusi, kur Marva norādīja un sāka smieties:

“Tas taču alnis! Viņš pats nobijās no mums, kad es uzspīdināju lukturi. Tas nozīmē, ka mums laiks atgriezties mājās, nāc! Sieviete nedrīkst vakara laikā staigāt par mežu, šeit patiešām nav droši, nāc, iesim atpakaļ!”

“Man nav svarīga mana drošība tagad, man ir svarīgs gluži kas cits!”

“Bet man ir svarīga tava drošība. Ļoti svarīga!”

“Kādēļ tev tā ir tik svarīga? Mēs taču patiesībā esam pazīstami vien dažus mēnešus!” Marva pārsteigta paskatījās uz Pertu.

“Tādēļ, ka... Mums patiešā jāatgriežas mājās!”

“Tev tagad jāatpūšas un labi jāizguļas, tas arī viss! Vari šonakt gulēt manā gultā, tā būs ērtāk, es pārnakšņošu pie Silvera šķūnī. Arlabunakti!”

Perts jau pagriezās, lai izietu, kad viņu apturēja Marvas balss aiz muguras:

“Nē, paliec!”

Perts pārsteigts un apmulsis atskatījās.

“Tas ir... es ar to gribēju teikt, ka šī taču ir tava māja un tev manis dēļ nav jānakšņo šķūnī ar vilku”

“Būs jau labi, paldies tev! Arlabunakti, Marv! ”

Pie durvīm Perts atskatījās vēlreiz:

“Bet tev tiešām viss labi?”

“Patiešām! Sagaidīšu viņu!” Marva apņēmīgi pamāja ar galvu.

Nakts bija karsta, jo maijs togad bija atnesis agru vasaru, un Perts nekādi nespēja aizmigt, domas maisījās pa galvu un arī naktsguļa šeit nebija ērta- matracis šķita karsts un spiedās mugurā. Viņš grozījās un grozījās, cenšoties piemigt, taču nekā. Beidzot viņš piecēlās un devās laukā. Kājas pašas nesa atpakaļ uz mājām, lai gan Perts labi zināja, ka arī tur viņam šonakt nav vieta. Viņa droši vien jau gul. Perts klusām atvēra būdas durvis- sprēgājošās uguns gaismā viņš spēja saskatīt vien Marvas siluetu, kura atpinusi savu matu pīni, gatavojas naktsguļai. Vispirms viņa ielēja bļodā ūdeni un nomazgāja seju, tad izģērbās un sāka mazgāties. Viņa pat nenojauta, ka tiek vērota. Marve bija skaista sieviete, tā vismaz varēja nojaust tajos apveidos, ko veidoja gaismēnas rotaļa starp viņas augumu un uguns mesto atspulgu. Viņa bija vidēja auguma, taču skaisti, vienādi veidota... Viņa jūtas tagad uzliesmoja kā uguns krāsnī. Kaut kas nepateikts pastāvēja starp viņiem, viņš to skaidri juta un saprata. Pertam pat šķita, ka arī Marvai viņš nav vienaldzīgs.

Kādu dienu Perts bija dzirdējis viņas sarunu ar Udo:

“Jā, tagad es spēju saprast Perta sīkstumu, dzīvot šādos apstākļos nav vienkārši, pieņemot savā mājā vēl vilku. Nabadziņš, tas viņam arī vienīgais sabiedrotais, viņš ir tik viens” atskanēja Marvas balss. Perts redzēja, kā viņa pārlaiž skatienu visapkārt.

“Neaizstāvi nu viņu tik ļoti, viņš taču pats tādu dzīvi ir izvēlējies, visbeidzot nav jau nemaz tik traki, es labprātāk vēlētos dzīvot šādi, nekā noņemties ar tiem dzīvniekiem. Un vispār..”

Balss tonis, kādā Udo tagad runāja bija pavisām savādāks- paskarbs un noraidošs un jau atkal Pertam tajā brīdī bija kļuvis nedaudz dīvaini. Šajā sarunā bija kaut kas dīvains. Varbūt tomēr parasta greizsirdība?

Tagad to atceroties, Perts beidzot aptvēra, cik patiesībā viens visu šo laiku tomēr juties. Viņš mīlēja mežu, dabas atvērtību, tās spēju pielāgoties un pārvērsties. Tajā

bija daudz kas no viņa paša būtības, vai, pareizāk sakot, viņš bija spējis tai pielāgoties un radis tajā spēku visus šos garos gadus, taču reāli viņš šeit bija gluži viens dziļi mežā, pakļauts dabas likumiem un savai gribai. Tikai no viņa paša bija atkarīgs, ko viņš spēs sev sagādāt, kā aprūpēt un kā izdzīvot. Perts bija iemācījies izdzīvot, iemācījies pakļaut dabas spēku sev, bet ar to vien bija par maz. Piepeši Pertam bija sajūta, it kā viņš peldētu zem ūdens un zemūdens straume viņu nestu, gribēdama izskalot virspusē. Kā tovasar, kad viņš nejauši bija pakļuvis zem plostā. Ja nebūtu bijuši vīri, kas viņu izvilka, viņš te vairs nebūtu.

Tikpat klusi kā atvēris, Perts aizvēra durvis un atspiedies ar muguru palika stāvam, dziļi ieelpojot vasaras nakts meža gaisu. Kaut kur netālu grieza zemesvēzis, pārtraukdams klusumu ar savu vienmērīgo “ti-r-r-r!”

Perts devās pāri pagalmam, zinot, ka šī būs garākā nakts, kāda vien viņam zināma- bez sievietes, kuru viņš mīl vilka sabiedrībā.

(Turpinājums žurnāla jūlija numurā)